

*М.В. Коваль, кандидат юридичних наук,
професор кафедри управління, адміністративного права
і процесу та адміністративної діяльності
Національного університету
державної податкової служби України
О.О. Косиця, ад'юнкт Національного університету
державної податкової служби України*

Анотація Досліджується компетенція Міністерства доходів і зборів України по забезпеченню інформаційної безпеки держави. Наголошується, що в нормативних документах не міститься прямих вказівок щодо віднесення функції забезпечення інформаційної безпеки держави до компетенції Міндоходів України. Наукового осмислення та законодавчого врегулювання потребує інститут податкової таємниці.

Ключові слова: податкова таємниця, інформаційна безпека, Міністерство доходів і зборів України.

Аннотация Исследуется компетенция Министерства доходов и сборов Украины по обеспечению информационной безопасности государства. Отмечается, что в нормативных документах не содержится прямых указаний об отнесении функции обеспечения информационной безопасности государства к компетенции Миндоходов Украины. Научного осмысления и законодательного урегулирования требует институт налоговой тайны.

Ключевые слова: налоговая тайна, информационная безопасность, Министерство доходов и сборов Украины.

Summary We investigate the competence of the Ministry of income and charges Ukraine to ensure information security. It is noted that the regulations do not contain direct references to classify the functions of information security to the

competence Mindohodiv Ukraine. Scientific understanding and legislative regulation requires institute tax secrecy.

Keywords: tax secrecy, information security, Ministry of income and taxes in Ukraine.

КОМПЕТЕНЦІЯ МІНІСТЕРСТВА ДОХОДІВ І ЗБОРІВ УКРАЇНИ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

В сучасних умовах побудови інформаційного суспільства в нашій державі підвищується роль та значення інформаційного забезпечення всіх органів державної влади, в тому числі утвореного Міністерства доходів і зборів України.

Розвиток податкових правовідносин, збільшення кількості платників податків, можливість звітування по електронній пошті призвели до зростання потоку інформації, що надходить на адресу податкових органів. Це спричинило поширення кількості електронних документів, що потребують негайного реагування, але їх обробка може здійснюватися тільки за допомогою спеціальних комп'ютерних програм та організовуватися й зберігатися у спеціальних базах даних із забезпеченням відповідного захисту.

Указом Президента України № 726/2012 «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» створено Міністерство доходів і зборів, реорганізувавши Державну митну службу України та Державну податкову службу України, а також поклавши на Міністерство, що утворюється, функцію з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Так, Міністерство є правонаступником Державної податкової служби України та Державної митної служби України, що реорганізуються та являється головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань: забезпечення формування єдиної державної податкової, державної митної політики в частині адміністрування податків і

зборів, митних платежів та реалізації єдиної державної податкової, державної митної політики; забезпечення формування та реалізації державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями при застосуванні податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску [1].

Міндоходів України відповідно до покладених завдань, закріплених Положенням Про Міністерство доходів і зборів України, затвердженого Указом Президента України № 141/2013 від 18.03.2013 р.: забезпечує розвиток, упровадження та технічне супроводження інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і технологій, автоматизацію процедур, зокрема контроль за повнотою та правильністю виконання митних формальностей, організовує впровадження електронних сервісів для суб'єктів господарювання (пп.39 п.4); здійснює в межах своїх повноважень формування та ведення реєстрів, банків та баз даних, а також забезпечує ведення реєстру страхувальників (пп.40 п.4); збирає, аналізує, узагальнює інформацію про порушення законодавства у сфері оподаткування, митній та бюджетній сферах, прогнозує тенденції розвитку негативних процесів у зазначених сферах (пп.61 п.4).

З метою організації своєї діяльності Міндоходів України: забезпечує згідно із законодавством надання державним органам інформації з баз даних Міндоходів України (пп.6 п.5); формує інформаційну політику Міндоходів України та його територіальних органів (пп.10 п.5); забезпечує в межах своїх повноважень реалізацію державної політики щодо державної таємниці та захисту інформації, контроль за її збереженням в апараті Міндоходів України, а також мобілізаційну підготовку, мобілізацію та контроль за здійснення таких заходів (пп.21 п.5); організовує інформаційно-аналітичне забезпечення Міндоходів України та автоматизацію його діяльності (пп.29 п.5) [2].

Слід зауважити, що, фактично, більшість функціональних підрозділів

Міндоходів України в тій чи іншій мірі виконують завдання із забезпечення інформаційної безпеки. При цьому в Положенні не міститься прямих вказівок щодо віднесення функції забезпечення інформаційної безпеки держави до компетенції Міндоходів України, що варто врахувати при внесенні змін.

Головними принципами функціонування інформаційного забезпечення в Міністерстві повинні стати: достовірність та повнота податкової інформації; контроль за своєчасністю сплати податків; захист від несанкціонованого доступу до інформаційної системи ДПС; стандартизація та уніфікація інформаційної сфери у взаємодії підрозділів ДПС; мінімізація помилок введення-виведення податкової інформації [5, с.144].

Згідно зі ст. 7 Закону України «Про основи національної безпеки України» до загроз в інформаційній сфері віднесено: - прояви обмеження свободи слова та доступу громадян до інформації; - поширення засобами масової інформації культу насильства, жорстокості, порнографії; комп'ютерна злочинність та комп'ютерний тероризм; розголошення інформації, яка становить державну та іншу, передбачену законом, таємницю, а також конфіденційної інформації, що є власністю держави або спрямована на забезпечення потреб та національних інтересів суспільства і держави; намагання маніпулювати суспільною свідомістю, зокрема, шляхом поширення недостовірної, неповної або упередженої інформації [3].

Так, розголошення інформації, яка становить державну та іншу, передбачену законом, таємницю, а також конфіденційної інформації, що є власністю держави або спрямована на забезпечення потреб та національних інтересів суспільства і держави є однією з загроз інформаційної безпеки України, тому Міністерство доходів і зборів України в межах своїх повноважень повинні здійснювати організаційне і правове забезпечення даної сфери.

Ми погоджуємось з позицією дослідника Бабіна І.І., що інститут податкової таємниці є комплексним правовим інститутом і містить норми не

тільки податкового, але й інформаційного, адміністративного, кримінального та інших галузей права, однак саме в Податковому кодексі України доцільно було б визначити чіткий перелік податкової інформації, яка є інформацією з обмеженим доступом і на яку поширюється режим податкової таємниці [4, с. 100].

Разом з тим, перспективи розвитку інформаційного забезпечення діяльності Міндоходів України, зростання рівня її інформатизації вимагають приділити цій актуальній проблемі більшу увагу в сучасних наукових розробках, виводячи на передній план проблему податкової конфіденційності, захисту від можливих загроз і небезпек інформації, яка є секретною й віднесена до державної таємниці або є власністю держави та знаходиться у володінні, користуванні чи розпорядженні податкових та митних органів [5, с.141].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України № 726/2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
2. Положення про Міністерство доходів і зборів України: Указ Президента України від 18 березня 2013 року №141/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15236.html>
3. Закон України «Про основи національної безпеки України» // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – №29. – 2003. – ст. 1433.
4. Бабін І.І. Правове регулювання податкової таємниці за законодавством України / І.І. Бабін // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2012. – № 618. – С. 98-101.
5. Коваль В.Ф., Теремецький В.І. Основні напрями модернізації взаємодії структурних підрозділів ДПС в інформаційній сфері / В.Ф. Коваль, В.І. Теремецький // Вісник Вищої ради юстиції. - №2 (10). – 2012. – с. 142-

157.

6. Електронне оподаткування: сутність та перспективи застосування: монографія / Мельник П.В., Новицький А.М., Долгий О.А., Ріппа С.П. та ін.; за заг. ред. П.В. Мельника. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2010. – 332 с.

Косиця О.О. Компетенція Міністерства доходів і зборів України по забезпеченню інформаційної безпеки / М.В. Коваль, О.О. Косиця // Боротьба з інтернет-злочинністю: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Донецьк, 12-13 червня 2013 р.). – Донецьк: ДЮІ МВС України, 2013. – С. 251-253.